

Questiones

versoris

res p eas introducti in ciuitatib; sic se habet paterni simo/ nes in domib; z mores p eos introducti. Inter q̄ hec sola dicitur est. qz paternus sermo nō habet plenariā coactiūā sicut sermo regius vt dicitur textus q̄ntum ad aliqd h̄ ma/ gis p̄petit puate persone. s. patri q̄ publice. s. principi. Et hoc ex p̄gnatione z bñficijs propter que filij diligunt patres. z de facili obediūt naturali amicitie que est filioū ad patres. Pro secunda rōe considerādū cum textu. qz dis/ ciplina (que est vtilis in cōmuni) aliquam differentiā ha/ bet circa aliquod particulare. sicut patz in arte medicinali qz in vniuersali febricitantib; vtilis est abstinentia z quies vt natura nō grauet p̄ habūdāriā cibi vt calor nō excite tur per motum. Sed forte alicui febricitāti hoc non expe/ dit. qz abstinentia nimis debilitaret virtutem. z forte ali/ quis febricitās indiget motu ad hoc qz resoluantur grossi humores. Et idem patz in gramitis. quia pugil nō eodez modo vitur arte pugnādi cōtra vniuersales. Et q̄ patz qz cernus videbit. p̄cedi in opatōne alicuius artis actiue si adhibeat propria cura circa vniuersales. sic vniuersales magis poratur eo quod sibi conuenit. sed tamen bñ adhi/ tebit cura ad aliqd faciendū si medicus z exercitarius et ois alius artifex opatius cognoscat vniuersale. puta quid communiter omnib; conferat. qz scientie s̄ de com/ munitib;. Et quo patz vltimus qz optime curare poterit qz ex scia vniuersali procedit ad curandū de aliquo parti/ culari. non tamen solum hoc potest medicus curare. s. etis/ am quantū ad curatiōem alicuius p̄cularis hoīs nihil prohibet qz bene curet. etiam si nesciat communia dum per experientiam consideret diligenter accidentia cuiuscūqz p̄cularis hoīs. Et q̄dam sunt optimi medici sup̄p̄osū qz experientia h̄nt prop̄ozium accidentiū. non tamen suffi/ cienti ad curādū alios. q̄ntis enim aliqui sine scia vni/ uersali possunt operari circa aliquod p̄culare. nihilomi/ nus tamen ille qui vult fieri artifex debet tendere ad p̄gnā/ tionem vniuersalis aut aliquo modo illud cognoscat. s. sicut ei qui vult esse speculatiuus etiā est necērium. qz scia et ars sunt circa vniuersalia. z ita se habent etiam in alijs qui curam adhibent vt faciant bonos. Tunc sic arguit licet sine arte z scia aliquis possit hunc z illum hominem facere bonum propter experientiam quam habet de illo. Tamen si aliquis velit per curam suam aliquos facere meliores siue multos siue paucos debet temptare vt per/ ueniat ad sciam vtem eorum per que quis fit bonus. s. h̄ est esse legis posituum siue scire artem qua leges bñ pos/ nantur. cum per leges boni fiamus. qz em̄ aliquis possit bene disponere per quācumqz bonam dispositionem ipsam inducendo. z oppositum remouendo non est cuiuscūqz sed solum scientis. vt patet in arte medicinali z in omni/ bus alijs rebus adhibetur cura z prudentia humana. qz occurrere possunt aliqua que comprehenduntur sub sci/ entia vniuersali que non currunt sub cognitione singulari um accidentium. Sed Dubitatur. quis sermo potest magis super aliquos. an paternus vel regius. Respon/ detur qz regius magis per viam timoris. Paternus ma/ gis per viam amoris. que q̄dem via est efficacior in his q̄ nō sunt totaliter male dispositi. Tunc

Ad rationes questionis Ad p̄mā dicitur qz homines meli/ us inducuntur ad virtutem monitionibus voluntarijs q̄ coactiue. sed quidam male dispositi non ducuntur ad virtutem nisi cogantur. Ad scōm d̄; qz melius est ois

dinare omnia lege q̄ p̄mittere iudiciū arbitris. z hoc prop/ ter tria. Primo. quia facili⁹ est inuenire paucos sapiētes sufficientes ad rectas leges p̄ponendas q̄ multos q̄ req̄/ rentur ad recte iudicandum de singulis. Secōdo qz illi qui leges ponūt ex lōgo tempore p̄siderāt quid lege ferendū sit. Sed iudicia de singularib; factis fiunt casibus subit/ to exortis. Sed facilius potest hō videre ex multis cōsi/ deratis quid verum sit q̄ solus ex aliquo vno facto. Ter/ cio. quia legislatores iudicāt in vniuersali z de futuris. s. h̄ hoies iudicij presidentes iudicant de presentibus ad q̄ afficiuntur amore vel odio aut aliqua cupiditate. z sic eoz de p̄tāat iudiciū. qz igit iusticia animata in iudice non in multis inuenitur. z qz flexibilis est ideo necesse fuit in q̄ buscūqz est possibile leges p̄dere z per eas determinare qd iudicandū sit paucissima arbitris hoīm cōmittere. Ad terciā d̄; qz quedam singularia sunt que nō possunt lege comprehendī. id necesse est p̄mittere iudicibus. vt dicit philosophus. puta de eo quod est falsum esse vel nō esse. z sic de alijs huiusmodi

Situr post hec intendendum vnde z q̄ liter legi posituum fiet vtiqz q̄s vel quē/ admodum in alijs a politicis. particula enim videbatur politice esse. Vel nō simile videt in politica z reliq̄s scientijs z potentijs In alijs quidem enim iudem videntur z potentias tra/ dentes z operantes ab ipsis. puta medici scrip/ tores. politica autem repromittūt quidem do/ cere. agit autem ipsoz nullus. s. z ciuilitate cō/ uersantes. Qui videbuntur vtiqz potētia qua dam hec agere z experitiā magis q̄ mēte. Neqz em̄ scribētes neqz dicētes de talib; vident q̄ uis melius erat forte q̄ sermones indicatiuos z p̄cionatiuos. neqz rursus politicos faciētes suos filios vel aliquos amicos z alios. Irratio nabile autē erat siquidem poterant. neqz enim ciuitatibus nihil melius relinquerēt vtiqz ne/ qz sibi ipsis existere eligerēt vtiqz magis tali po/ tētia. neqz vtiqz amicissimis. Ad n̄m puum vi/ detur experientia cōferre. non em̄ vtiqz fierent p̄ politicam p̄suetudinem magis politici. prop/ ter qz desiderantib; de politica scire opus esse videt experientia Sophisticarū aut repromittē tes valde vident longe esse a doctore totaliter aut neqz quale quid est neqz circa qualia sciūt. Non enim vtiqz eādē rethorice neqz deter/